

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 27.08.1986, sp. zn. 11 To 63/86, ECLI:CZ:NS:1986:11.TO.63.1986.1

Číslo: 30/1987

Právní věta: Skutečnost, že některé útoky jsou spáchány na území ČSSR a jiné v cizině, sama o sobě nevylučuje pokračování v trestném činu. K výkladu subjektivní podmínky pokračování v trestném činu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 27.08.1986

Spisová značka: 11 To 63/86

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pokračování v trestném činu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 1 141/1961 Sb. § 172 odst. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30

Skutečnost, že některé útoky jsou spáchány na území ČSSR a jiné v cizině, sama o sobě nevylučuje pokračování v trestném činu.

K výkladu subjektivní podmínky pokračování v trestném činu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 27. 8. 1986 sp. zn. [11 To 63/86](#).)

K stížnosti městského prokurátora v Praze Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení městského soudu v Praze ze dne 26. května 1986 sp. zn. 1 T 16/86 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením bylo podle § 188 odst. 2 tr. ř. z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. b) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného J. S. pro trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. a), b) tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), b), odst. 4 tr. zák., dále pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví dílem dokonaný podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), b),

odst. 4 tr. zák. a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), b), odst. 4 tr. zák., pro trestný čin krádeže dílem dokonaný podle § 247 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. spáchaný zčásti v jednočinném souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1 tr. zák., pro trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla dílem dokonaný podle § 209a odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. a dílem nedokonaný ve formě pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 209a odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. a pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 písm. a) tr. zák.

O zastavení trestního stíhání rozhodl městský soud v Praze s odkazem na odsouzení obviněného J. S. rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti z 24. února 1978 č. j. 15. B. 4790/1977/39. V trestné činnosti, pro kterou městský prokurátor v Praze podal na obviněného žalobu, městský soud v Praze shledal pouze část pokračující trestné činnosti, pro niž byl obviněný odsouzen citovaným rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti. I když tímto rozsudkem byl obviněný odsouzen pro trestnou činnost spáchanou v srpnu a září 1977 na území Maďarské lidové republiky a obžaloba městského prokurátora v Praze byla podána pro trestnou činnost spáchanou postupně v letech 1971 - 1977 na území Československé socialistické republiky, městský soud v Praze dovodil, že trestná činnost spáchaná na území obou států na sebe navazovala tak, že tvořila jeden celek, který měl charakter pokračování v trestné činnosti. Za této situace se podle městského soudu v Praze vztahovaly účinky odsouzení obviněného rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti na celý rozsah pokračující trestné činnosti spáchané v obou státech, přičemž městský soud v Praze považoval odsouzení obviněného rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti za dostatečné i ve vztahu k té části pokračující trestné činnosti, která byla spáchaná na území ČSSR a která nebyla pojata do odsuzujícího rozsudku soudu hlavního města v Budapešti.

Proti usnesení podal městský prokurátor v Praze v zákonné lhůtě stížnost, v níž namítl, že městský soud v Praze učinil nesprávný závěr o pokračování v trestné činnosti, pokud ji obviněný J. S. spáchal na území ČSSR a potom na území MLR. Městský prokurátor v Praze poukázal na to, že na území ČSSR se obviněný dopustil jednání, jímž narušil společenské vztahy chráněné trestním zákonem ČSSR, zatímco jednáním spáchaným v MLR narušil odlišné společenské vztahy chráněné příslušným zákonem MLR. Ve spojitosti s tím, že trestná činnost obviněného byla spáchaná na území dvou států, městský prokurátor v Praze zdůraznil nedostatek územní souvislosti útoků spáchaných v ČSSR s útoky spáchanými v MLR a konstatoval, že trestná činnost spáchaná na území obou států nezakládala jeden skutek, o němž bylo rozhodnuto cizozemským soudem. Z toho dovodil, že nebyly splněny podmínky uvedené v ustanovení § 172 odst. 2 písm. b) tr. ř. pro to, aby mohlo být trestní stíhání obviněného J. S. zastaveno. Proto městský prokurátor v Praze navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR zrušil napadené usnesení a aby městskému soudu v Praze uložil o věci znovu jednat a rozhodnout.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení i řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

Trestné činy, pro které byla v posuzované věci podána na obviněného J. S. obžaloba a pro které bylo trestní stíhání obviněného napadeným usnesením zastaveno, spočívaly podle obžaloby v sérii případů pracovníků různých socialistických organizací během přesunu tržeb nebo prostředků na výplaty mezd, v sérii případů odcizení tržeb různých socialistických organizací nebo prostředků na výplaty mezd, v sérii případů krádeží různých věcí z bytů a z osobních automobilů občanů, v sérii případů zmocnění se cizích osobních automobilů za účelem jejich přechodného užívání k jízdám a v postupném opatření čtyř pistolí s náboji a jejich nošení během páchaní trestné činnosti.

Trestné činy, pro které byl obviněný J. S. odsouzen rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti z 24. února 1978 č. j. 15. B. 4790/1977/39, spočívaly ve dvou případech v odcizení tržby obchodního domu, resp. bistra, během jejího přesunu na poštu, v jednom případě v loupežném přepadení pošty a

odcizení peněz z dispozice pošty, v několika případech ve zmocnění se cizích osobních automobilů za účelem jejich přechodného užívání k jízdám a v jednom případě v opatření revolveru s náboji, jehož obviněný použil ke střelbě při přepadení pošty. V souvislosti s odcizením tržby bistra obviněný odcizil i tašku s osobními věcmi a penězi pracovníka, který prováděl přesun tržby na poštu.

Podmínkou zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 2 písm. b) tr. ř. je to, že o skutku obviněného bylo již rozhodnuto mimo jiné cizozemským soudem nebo úřadem a že toto rozhodnutí lze považovat za postačující.

Aplikace citovaného ustanovení tedy předpokládá především to, aby rozsudek soudu hlavního města v Budapešti z 24. února 1978 č. j. 15. B. 4790/1977/39 i obžaloba městského prokurátora v Praze podaná ve věci městského soudu v Praze sp. zn. 1 T 16/86 týkaly stejného skutku obviněného J. S. Totožnost skutku nemusela spočívat v naprosté shodě jednotlivých případů jednání obviněného a způsobených dílčích následků, ale mohla záležet i v tom, že rozsudek soudu hlavního města v Budapešti a obžaloba městského prokurátora v Praze postihovaly různé části jednoho pokračujícího trestného činu. Vyvstala tedy otázka, zda v poměru mezi jednáním obviněného, pro které byl odsouzen rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti, a jednáním, pro které městský prokurátor v Praze podal na obviněného obžalobu v přezkoumávané věci, jde o pokračování činu nebo o opakování trestného činu. Jedině za předpokladu, že by šlo o pokračování v trestném činu, by přicházel v úvahu postup podle § 172 odst. 2 písm. b) tr. ř. Opakování trestného činu postup podle uvedeného ustanovení vylučuje.

Trestní zákon v žádném ze svých ustanovení výslovně nevymezuje znaky pokračování v trestném činu. Ustálená soudní praxe ve shodě s právní naukou charakterizuje pokračování v trestném činu jako uskutečňování společného zločinného jednání, které stále nově naplňuje skutkovou podstatu téhož trestného činu a jehož jednotlivé útoky se vyznačují stejnorodým způsobem provedení i časovou souvislostí.

Jednání, pro které byl obviněný J. S. uznán vinným rozsudkem soudu hlavního města v Budapešti, a jednáním, pro které na obviněného podal obžalobu městský prokurátor v Praze, naplňují z hlediska československého trestního zákona znaky těchto skutkových podstat a jednotlivé útoky obou jednání se vyznačují v podstatě stejnorodým způsobem provedení i vzájemnou časovou návazností. Lze tedy dojít k závěru, že obě skupiny útoků vykazují po objektivní stránce podstatné znaky pokračování v trestném činu. Nic na tom nemění ani okolnost, že část útoků obviněný spáchal v MLR. Již na území ČSSR byly útoky obviněného, které jsou předmětem obžaloby městského prokurátora v Praze, rozptýleny do různých míst Prahy a krajů Středočeského, Západočeského, Severočeského, Východočeského a Jihomoravského. Skutečnost, že další útoky zasahovaly na území sousedního státu, sama o sobě nevylučuje pokračování v trestném činu. Navíc místní souvislosti mezi jednotlivými útoky pokračujícího trestného činu, jak ji zdůrazňoval městský prokurátor v Praze v podané stížnosti, není v současném období značně rozvinutých komunikačních prostředků nijak podstatná a z povahy pokračování v trestném činu ani nevyplyvá.

Městský soud v Praze se však náležitě nevypořádal se subjektivní podmínkou pokračování v trestném činu. V tomto ohledu by závěr o pokračování v trestném činu byl na místě pouze za předpokladu, že by všechny útoky, které přicházely v úvahu jako součást pokračujícího trestného činu, byly spojeny v jeden celek společným záměrem obviněného, jenž by tu byl již při prvním aktu. K tomu městský soud v Praze v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že obviněný ve všech případech plánovitě uskutečňoval po subjektivní stránce stejný záměr, že postupně uskutečňoval předem stanovený plán směřující k obdobnému způsobu získání větších peněžních částek tak, aby se bezpracně obohatil a aby tyto částky použil k životu v ČSSR nebo k životu v cizině.

Tato úvaha městského soudu v Praze nevyznívá přesvědčivě, neboť je založena nikoliv na společném

záměru, který by všechny dílčí útoky jednotlivých trestných činů obviněného předem zahrnoval, nýbrž jen na stejné povaze různých záměrů provázejících útoky spáchané v ČSSR a útoky spáchané v MLR. O tom svědčí zjištění městského soudu v Praze rozvedené v odůvodnění napadeného usnesením, podle něhož se obviněný v Budapešti po dohodě s maďarskými státními příslušníky rozhodl, že si opatří peníze trestnou činností. Přitom z obsahu spisu a zejména z odůvodnění rozsudku soudu hlavního města v Budapešti z 24. února 1978 č. j. 15. B. 4790/1977/39 vyplývají bližší okolnosti, za nichž se obviněný rozhodl páchat v MLR trestnou činnost. Obviněný přestal páchat trestnou činnost v ČSSR v souvislosti s tím, že byl zadržen jeden z jeho společníků a že obviněnému reálně hrozilo odhalení a trestní stíhání. Obviněný se rozhodl vyhnout se trestnímu stíhání odchodem do MLR, kde hodlal získat falešný cestovní doklad, s jehož použitím chtěl dále cestovat do některé z kapitalistických států. V MLR ovšem obviněný zjistil, že na opatření falešného cestovního dokladu bude potřebovat značně vysokou finanční částku, kterou neměl, a teprve za této situace se rozhodl získat potřebné finanční prostředky trestnou činností v MLR. Až do tohoto rozhodnutí se odvíjely všechny útoky, jichž se obviněný v MLR dopustil. Vzhledem ke konkrétním okolnostem a důvodům, které obviněného vedly k spáchání trestné činnosti na území MLR, tedy nelze usuzovat na to, že by útoky spáchané v MLR byly uskutečňováním téhož, tj. společného a předem pojatého záměru, s jakým se obviněný předtím dopouštěl též útoků v ČSSR. Útoky spáchané v MLR byly zjevně uskutečňováním jiného záměru, který obviněný na počátku trestné činnosti páchané v ČSSR neměl a který si předsevzal až po opuštění území ČSSR pod vlivem obtíží, jež před obviněným v cizině vyvstaly ve spojitosti se snahami o získání falešného cestovního dokladu. Trestná činnost spáchaná v ČSSR a trestná činnost spáchaná v MLR směřovala tedy k uskutečnění různých záměrů obviněného, nebyla projevem téhož předem vytčeného záměru a nemůže být proto považována v žádném ohledu za pokračování v trestném činu, ale za opakování trestného činu.

To platí i ohledně trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 písm. a) tr. zák., pokud ho obviněný měl spáchat získáním a přechováváním pistolí a nábojů v ČSSR. Revolver s náboji, který byl u obviněného nalezen při jeho zadržení 5. října 1977 v Budapešti bezpečnostními orgány MLR, obviněný podle obsahu spisu získal tak, že ho koncem srpna 1977 v MLR koupil od neznámého polského občana za tím účelem, aby se vyzbrojil na útoky, jimiž si v MLR hodlal opatřit peníze na zajištění falešného cestovního dokladu. Ve vztahu k jednání spočívajícímu v opatrování a držení pistolí v ČSSR tedy jde rovněž o opakování trestného činu.